

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Domov mládeže

při SOU a U, Praha - Čakovice, Ke Stadionu 623

Adresa: SOU a U, Ke Stadionu 623, 196 00 Praha 9 - Čakovice

Identifikátor: 600 006 433

Zřizovatel: MZe ČR, Těšnov 17, 117 05 Praha 1 - Nové Město

Odbor školství Magistrátu hl. m. Prahy, Novodvorská 1010, 140 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. ledna 2001

Čj.	010 94/01-4007
Signatura	oa9lu213

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Domov mládeže (dále DM) při Středním odborném učilišti a Učilišti v Praze - Čakovicích, Ke Stadionu 623 (dále škola) má Rozhodnutím MŠMT čj. 30 554/99-21 z 12. 10. 1999 stanovenou kapacitu 80 lůžek. Vedení SOU požádalo dopisem ze dne 29. 5. 2000 o snížení kapacity na 63 lůžek, jak to odpovídá potřebám a prostorovým možnostem zařízení. DM je ve 2. a 3. podlaží budovy školy.

DM je koedukovaný, žáci jsou ubytováni v 23 ložnicích, z nichž je 20 třílůžkových a 3 čtyřlůžkové. Dle vyhlášky č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže ve znění pozdějších úprav (dále jen vyhláška) splňuje podmínky II. kategorie. Poplatek za ubytování je stanoven v horní hranici této kategorie tj. 800 Kč měsíčně.

V době inspekce bylo v DM ubytováno 60 žáků z nichž bylo 10 ze SOU a ostatní ze Střední policejní školy. Žáci jsou ve věku 16 – 20 let, při čemž starších 18 let je 36.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Koncepce výchovné práce je obsažena v celoročním plánu SOU: „... vytvářet přirozené společenské prostředí přizpůsobené individuálním potřebám ubytovaných žáků, účelnému využití volného času a bude jednou z forem ovlivňování pozitivního směřování žáků přejímáním pozitivních sociálních rolí“. K takto formulovanému cíli jsou přiřazeny další úkoly výchovné práce, zejména vytváření domácího prostředí, které umožňuje kvalitní přípravu k plnění studijních povinností. Výchovná koncepce je rozvedena do řady dílčích úkolů v jednotlivých oblastech výchovně-vzdělávacího působení (Rozvíjení rozumové a poznávací stránky osobnosti, Rozvíjení mravní stránky osobnosti, Vedení v duchu ekologické výchovy, Estetická výchova, Rozvoj tělesné zdatnosti, Rozvíjení pracovních návyků, Působit na žáky v rámci problematiky drogových a jiných závislostí).

Priority výchovného působení jsou stanoveny a k jejich plnění DM realizuje řadu kvalitních příležitostných akcí.

Problematictější je průběžná nabídka každodenních volno-časových aktivit. Dle sdělení vychovatelů byly žákům nabízeny kroužky aranžování květin, šití a dále vychovatelky nabízely ruční práce, vaření. O tyto aktivity údajně žáci neměli zájem. V době inspekce se nepodařilo zjistit, jakou formou nabídka byla provedena a jak o ní žáci byli informováni.

Žáci mohou za příhodného počasí využívat spontánně hřiště v areálu školy, s vychovatelkou navštěvují krytý bazén. V suterénu se dokončuje vybavení posilovny se stolním tenisem. Příležitostné aktivity a spontánní činnosti jsou na velmi dobré úrovni. Nabídka pravidelných organizovaných zájmových činností v DM neodpovídá zájmům žáků. Pokud žáci mají vyhraněný zájem, je jim po dohodě s rodiči umožňována účast na pravidelné zájmové činnosti u jiných organizátorů.

Stanovený výchovný program odpovídá a navazuje na výchovně vzdělávací program školy. Vychovatelé a pověřeni pedagogové škol úzce spolupracují, sledují studijní výsledky žáků a přijímají opatření k odstranění případných nedostatků.

Zvýšenou péči věnuje vedení školy prevenci sociálně patologických jevů, pokud se v letošním roce vyskytly – donesení alkoholu do prostor DM (nikoliv konzumace) byl problém rychle a rázně řešen. Další sociálně patologické jevy v DM nebyly v tomto školním roce zaznamenány.

Vytyčený výchovně vzdělávací program lze hodnotit jako vynikající, jeho naplňování jako dobré, není naplňována zejména průběžná nabídka volno-časových aktivit v DM.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Výchovnou práci s žáky zajišťují ve 3 výchovných skupinách 4 vychovatelé, z nichž pouze jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti. V jejich popisu práce ani v jiném interním dokumentu není stanovena garance za konkrétní oblast nabízené zájmové činnosti. Příležitostné akce jako přednášky a besedy jsou vedeny převážně externími pracovníky. Vedení školy hledá vychovatele, kteří by splňovali vytyčené požadavky. Sbor vychovatelů je často obměňován.

Personální zajištění je ještě vyhovující.

Ložnice jsou čisté, udržované, nábytek zachovalý, vybavení je účelné. V ložnicích je pouze jedna lampička, nikoliv u každého studijního místa. Pro individuální výzdobu mohou v pokojích žáci využít polystyrenové nástěnky. Tuto možnost však všichni nevyužívají – v některých ložnicích nástěnky nejsou. Velká péče je věnována květinové výzdobě.

Sociální zařízení jsou na každém podlaží, jsou po rekonstrukci a jsou nadstandardní.

V každém podlaží – tj. v chlapeckém i dívčím – je hala s křesly a TV. Žáci mají k dispozici kuchyňku pro přípravu jednoduchých jídel a teplých nápojů. Nádobí užívají vlastní. V kuchyňce je také lednička na ukládání vlastních potravin. Vnitřní řád kuchyňky je vyvěšen. Ve vychovatelně je k použití mikrovlnná trouba. Zde je také k dispozici PC, na kterém si mohou žáci psát úkoly. Žáci mohou pod dohledem vychovatelky využívat učebnu školy s audiovizuální technikou. Ve vychovatelně je lékárníčka se základním vybavením pro první předlékařskou pomoc.

Příprava na vyučování, která je stanovena jako studijní klid bezprostředně po večeři, probíhá v ložnicích, nebo ve společných prostorách. Pro přípravu na vyučování mohou využívat pramenů a zdrojů ze školní žákovské knihovny, která je podle finančních možností průběžně doplňována nejen o odborné publikace, beletrii, ale i o encyklopedickou literaturu. Ve vychovatelně si mohou žáci půjčit denní tisk (MF Dnes a Zemědělské noviny) i další periodika (Burda, Praktická dívka).

Dle vnitřního řádu DM mohou žáci užívat vlastní elektrospotřebiče, po schválení vedením DM. V osobních spisech žáků je prohlášení zákonných zástupců o zodpovědnosti za vnesené vlastní užívané elektrospotřebiče, ovšem bez specifikace, o jaké konkrétní přístroje se jedná.

Denní režim, který je přílohou vnitřního řádu DM, vychází se specifik a potřeb škol. Budíček je stanoven na 5,30 hod., z tohoto důvodu je také posunuta večeřka na 21,30. Denní režim splňuje základní požadavky psychohygieny. Problematické se může jevit paušální stanovení přípravy na vyučování – studijního klidu - bezprostředně po večeři.

Personální podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou ještě vyhovující, materiální a prostorové podmínky velmi dobré.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Žáci jsou rozděleni do tří výchovných skupin (23, 20, 17). Jedna výchovná skupina je chlapecká, jedna dívčí a jedna smíšená. Žáci SOU jsou v jedné výchovné skupině. Z provozních důvodů nemůže být při sestavování výchovných skupin zohledněna i věková skladba. Rozdělení odpovídá výchovně vzdělávacím potřebám žáků i vnitřní organizaci DM. Soukromí žáků je respektováno.

Studijní výsledky žáků jsou v DM průběžně sledovány, významná je zejména spolupráce pedagogů obou škol s DM. Vychovatelky dle svého zaměření a možností věnují žákům se sníženým prospěchem zvýšenou pozornost.

Rozvíjení talentů je v rámci obou škol, žáci SOU se úspěšně zúčastňují resortních soutěží. Podmínky pro kvalitní přípravu k účasti na soutěžích vytváří škola.

Základní každodenní úklid ložnic si zajišťují žáci sami. Uklizečka pokoje luxuje. Pořádek v ložnicích není bodován, ale jeho kvalita je hodnocena vychovatelkami neformálními pohovory.

Žáci SOU se stravují ve škole celodenně, žáci SPŠ zde odebírají pouze snídaně a večeře. K obědu si žáci mohou vybrat jedno ze tří nabízených jídel. Vzhledem k tomu, že v DM nepracuje žákovská samospráva, není ani stravovací komise. Přípomínky ke stravě jsou dle individuálních hovorů se žáky standardní jako v jiných DM, jelikož se nedaří sladit stravovací návyky všech ubytovaných. Jídelníčky jsou vyvěšeny. Stravování se řídí funkčním řádem jídelny.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti je na velmi dobré úrovni.

Motivace a hodnocení

Ve vnitřním řádu DM jsou zakotvena výchovná opatření, která jsou v souladu s citovanou vyhláškou o DM. Ve výchovné práci jsou dle dokumentace užívána výchovná opatření, pochvaly udělovány nejsou, vychovatelé ani návrhy na pochvaly ředitele školy nepodávají, byť škola za dosahované školní výsledky uděluje řadu pochval. Motivování a hodnocení žáků v DM je neformální, vychází z každodenního neformálního styku. Vychovatelky se snaží o navození domácí atmosféry založené na empatii a znalosti individuálních potřeb žáků, či jejich specifík, na které byly upozorněny rodiči, učiteli či je samy vyvodily z chování žáků v DM a jejich studijních výsledků.

Při hodnocení vychovatelky vycházejí z individuálních možností a dispozic ubytovaných žáků. Studijní zaměření a učební program škol z nichž jsou žáci ubytováni je natolik rozdílný, že nedochází k výraznějším vzbábám mezi žáky. Stávající stav je možné nazvat přátelskou tolerancí.

Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Interakce a komunikace

Práce vychovatelů s výchovnými skupinami je založena na každodenní neformální komunikaci. Komunikace mezi vychovateli a žáky je založena na vzájemném respektování a snaze o pochopení. Tento způsob komunikace vychází z koncepční snahy o vytváření domácího prostředí.

Žákovská samospráva není ustavena, není ani zmíněno mezi právy žáků ve Vnitřním řádu DM být volen do žákovské samosprávy. Případné problémy se řeší přímo. Dle vyjádření žáků jsou jejich připomínky dle možností řešeny.

Výchova mimo vyučování je založena na spontánních činnostech, které DM nabízí. Jejich výběr není výrazně ovlivňován.

Interakce a komunikace jsou na velmi dobré úrovni.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti: velmi dobré

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce výchovně vzdělávací činnosti DM je jasně formulována. Vychází z obecných požadavků výchovy mimo vyučování i konkrétních potřeb výchovně vzdělávacího programu škol, ze kterých jsou žáci v DM ubytováni. Priority jsou stanoveny (viz výše v části Výchovný

program). Koncepce i roční plán příležitostných akcí vychází z reálných možností školy, časových dispozic žáků i společenských požadavků. Méně prostoru je věnováno průběžnému dennímu naplňování výchovných záměrů.

Výchovný program obsažený v plánu školy formulovala ředitelka, vychovatelé vzhledem ke stávajícímu složení sboru i jeho časté obměně se na koncepci i ročním plánu podíleli minimálně. Výchovně-vzdělávací program je přijatý a podporovaný pedagogy SOU a U i SPŠ. Rodiče program akceptují. Tři odchody žáků straších 18 let do privátního ubytování od začátku školního roku jsou zdůvodnitelné.

Základní koncepce vytváření přiměřeného intimního prostředí s umožněním maximální přípravy na vyučování (zejména u žáků SPŠ) je naplňována vytvářením domácí atmosféry. Občasné příležitostné akce (besedy, soutěže, návštěvy kulturních a sportovních akcí) doplňují program DM. Koncepce, celoroční plán i měsíční plány příležitostných akcí v denících výchovných skupin tvoří ucelený celek. Obsahuje i preventivní akce proti sociálně patologickým jevům.

Není doceněno krátkodobé plánování, které by pro ubytované žáky mělo i náborový charakter pro jednotlivé volno-časové aktivity. Tento fakt vyplývá z přecenění spontánnosti ve výchovném působení i z částečné rezignace na pedagogické ovlivňování volného času. Většina každodenních aktivit v DM je chápána jako spontánní, při čemž nabídka činností je relativně monotónní. Absence krátkodobých plánů a nezveřejňování průběžné nabídky vedou ke stereotypnosti činností, kdy pasivní sledování TV bez cíleného výběru pořadů je zástupnou naplní volného času. Není zpracovávána a zveřejňována krátkodobá nabídka aktivit, není podněcována participace žáků na tvorbě programu. I zde chybí působení žákovské samosprávy.

Celoroční plán příležitostných akcí je výrazným nástrojem řízení. Nedostatkem je absence krátkodobého plánování a především propagace průběžných každodenních volno-časových aktivit.

Plánování hodnoceno jako dobré.

Organizování

Výchovná činnost DM je organizována ve 3 výchovných skupinách. Vzhledem ke složení ubytovaných žáků jsou dvě skupiny tvořeny dle pohlaví žáky SPŠ a jedna skupina je smíšená z žáků a žákyň SOU a SPŠ. Složení skupin je dáno především požadavky organizace. Skupiny nejsou naplněny do počtu 24 žáků (ředitelka stanovila výjimku, jak ji umožňuje odst. 3, § 2 citované vyhlášky o DM), byť z 60 ubytovaných bylo 36 straších 18 let, pro které je ve vnitřním řádu pamatováno zvláštní úpravou.

Složení výchovných skupin i organizace vnitřního života umožňuje realizaci výchovného programu a dává žákům časový prostor pro rekreaci i přípravu na vyučování. Příležitostné vzdělávací, sportovní a společenské aktivity jsou nástrojem na doplnění výchovně-vzdělávacího programu.

Stravování žáků zajišťuje školní jídelna, která současně také slouží jako středisko praktického vyučování učebního oboru Kuchař - číšník a nástavbového studia Společné stravování. K obědu si žáci mohou vybrat jedno ze tří jídel. Večeře jsou podávány teplé, pouze v den vycházek (tj. středa) jsou večeře studené.

Výchovně-vzdělávací činnost zabezpečují 4 vychovatelé, rozpis jejich služeb je ve třítydenních cyklech. DM je pro žáky v provozu od neděle 19 hod. do pátku dopoledne. Všechny víkendy jsou odjezdové. Každé odpoledne jsou přítomny 3 vychovatelky a to i ve středu, kdy je vycházkový den. Rozpis služeb vychovatelek stanovuje jejich nástup na 13. - 14. hodinu. Žáci SPŠ přichází většinou až vpoledne. Průběžná nabídka činností pro žáky neodpovídá počtu a

rozpisu služeb vychovatelek. Rozpis služeb vychovatelek na rozvrh vyučování navazuje jen částečně. Noční služby jsou zajišťovány dle rozpisu nočními pohotovostmi vychovatelů v jiném platovém režimu.

Denní režim pro jednotlivé věkové skupiny je stanoven s ohledem na věk a studijní náročnost. Ze stanoveného režimu jsou povolovány výjimky pro přípravu na vyučování po večerce. Vzhledem k postupnému rannímu vstávání žáků je buzení prováděno individuálně a šetrně.

Vnitřní řád je funkční, obsahuje základní práva a povinnosti ubytovaných žáků, není v rozporu s právními normami a dává předpoklad pro řádný chod DM. Řád DM je celoročně vyvěšen na nástěnce DM a žáci s ním byli seznámeni prokazatelně a podrobně na začátku školního roku.

Pedagogická dokumentace je vedena v předepsaném rozsahu a na předepsaných nosičích. Zápisy v Denících výchovných skupin vypovídají o výchovné. Osobní spisy jsou vedeny se základními identifikačními údaji, není veden přehled klasifikace. U žáků SOU a U je veden v jiných dokumentech a vychovatelé jsou s dosaženými výsledky průběžně seznamováni, u žáků SPŠ akceptuje DM specifické interní sledování prospěchu. Do osobních spisů nejsou zaznamenávány dílčí poznatky, jako pohovory s rodiči, neformální udělení pochval apod. Osobní spisy jsou zabezpečeny proti zneužití. Vedení DM s pedagogickou dokumentací průběžně pracuje.

Řešení výchovně-vzdělávacích problémů je v úzké součinnosti se školami a jejich výchovnými poradci.

I přes výhrady k rozpisu služeb vychovatelek a průběžné nabídce činnosti lze hodnotit organizování jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy stanovuje úkoly výchovného působení. Vedoucí vychovatelka se zúčastňuje porad vedení. Činnost DM je dispozičním řešením i výchovným působením neoddelitelnou součástí školy a je průběžně sledována. Řízení je operativní a veškeré problémy jsou vedením školy řešeny bezprostředně. Plnění plánu hlavních úkolů i realizace plánovaných příležitostných akcí je průběžně sledováno a vyhodnocováno.

Vychovatelkám je dán prostor pro další vzdělávání a odborný růst, tuto možnost s ohledem na věk a další osobní důvody nevyužívají. Práce pedagogů je měsíčně vyhodnocována dle zveřejněných ukazatelů. K dosahování dobrých výsledků jsou vychovatelé hmotně i morálně motivováni.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Plán hospitací a kontrol je součástí celoročního plánu školy. Plán stanovuje i zaměření hospitací. Ředitelka hospituje v DM 2x měsíčně. Z kontrol a hospitací jsou zpracovány zápisy. Dle předložených materiálů byla kontrolována příprava a realizace významnějších příležitostných akcí, vedení dokumentace a zajištění režimových momentů. Hospitace kromě konkrétních cílů sledovaly i atmosféru a interpersonální vztahy v DM. Výsledky byly ve vedení projednány. Při hospitacích nebyly shledány žádné závažné nedostatky. Menší pozornost při kontrolní činnosti byla věnována každodenní nabídce volno-časových aktivit.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení domova mládeže: Velmi dobrý

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve sledovaných činnostech nebylo zjištěno v DM neefektivní nakládání s přidělenými státními prostředky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT čj. 30 554/99-21
- Výkaz o domově mládeže Škol V 19-01 ke dnu 15.10.2000
- Plán výchovy mimo vyučování 2000/01
- Výroční zpráva SOU a U 1999/2000
- Rozpis služeb vychovatelek
- Pedagogická dokumentace (3 deníky výchovných skupin, osobní spisy žáků, denní záznamy)
- Vnitřní řád DM
- Popisy práce vychovatelek
- Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti
- Zápisy porad SOU a U.

ZÁVĚR

Komorní prostředí domova mládeže při SOU a U v Praze 9-Čakovicích umožňuje vytvořit přátelskou, tolerantní atmosféru, byť ubytovaní žáci mají výrazně odlišné sociální zázemí i studijní zaměření. Vychovatelky mají vysokou míru empatie, jejich výchovné působení je spíše intuitivní. Nabídka každodenních volno-časových aktivit není výrazná, volný čas je naplňován především aktivitami na základě spontánnosti.

Činnost DM je stanovena ročním plánem školy. Provoz DM se řídí funkčním vnitřním řádem, se kterým byli žáci prokazatelně seznámeni. Pedagogická dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu a na předepsaných nosičích. Kontrolní činnost je průběžná a sleduje naplňování stanovených úkolů.

Celkové hodnocení domova mládeže: velmi dobrý.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

B. Hájek

.....
.

V Praze dne 25. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 1. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Věra Nováková

.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel domova mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	5. února 2001	010 142/01-4007
Zřizovatel	5. února 2001	010 141/01-4007

Připomínky ředitele(ky)

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Bez připomínek